

Proovivõtu juhendid Terviseameti rahvatervise laboris pärilike ainevahetushaiguse diagnostikaks

Kliiniliste proovide vastuvõtt Paldiski mnt 81 ruum 144. Proove võetakse vastu E-R kell 09:00-15:00

Cito! proovide korral võtta ühendust laboriga.

tel. +372 794 3660 (prekliinika); tel. +372 794 3616 /+372 58 451 474 (labor)

Proovi võtul järgitakse järgmisi reegleid:

1. Proove säilitatakse enne transporti jahedas (+2°C...+8 °C juures) või sügavkülmutatuna.
2. Katsutid on lekkekindlalt suletavad.
3. Transpordikonteinerid on temperatuuri hoidvad ja varustatud külmakehadega.
4. Proovinõud on üheselt kokku viidavad saatekirjaga/elektronilise tellimusega, kas unikaalse koodi või patsiendi isikukoodi alusel.
5. Proovinõud on eraldi minigrip kotis ega puutu kokku saatelehtedega.
6. Uriiniproovist on vaja määrata kreatiniin.

Täpsemad proovivõtu tingimused on toodud allolevas tabelis 1

Tabel 1 Proovivõtu tingimused Terviseameti rahvatervise laboris

Analüüsi nimetus	Uriin	Seerum	Liikvor
Aminohapped	Proovitops, soovitatavalt hommikune keskjoa uriin	Hüübimisaktivaatori ja geeliga katsuti (punane kollase rõngaga kork või kollane kork)	Lisandita katsuti
Proovi nõutav minimaalne kogus	1 ml	0.5 ml	0.5 ml
Säilitamine	Uriin toatemp. 6 tundi, -20 °C pikemat aega	Toatemperatuuril 2 - 4 tundi, +4 °C 14 päeva ja -20 °C 70 päeva. Soovitav on seerum eraldada ja panna kohe -20 °C kappi, transportida külmutatult.	+2°C... +8 °C transportida kohe, -20 °C pikemaajaliselt

Analüüsi nimetus	Uriin	Seerum	Liikvor
Orgaanilised happed	Proovitops, soovitavalt hommikune keskjoa uriin	Hüübimisaktivaatori ja geeliga katsuti (punane kollase rõngaga kork või kollane kork)	Lisandita katsuti
Proovi nõutav minimaalne kogus	2.5 ml	0.5 ml	0.5 ml
Säilitamine	Toatemperatuuril 6 tundi - üks ööpäev, +4 °C 14 päeva, -20 °C < 1 aasta	Seerum eraldada ja kohe külmutada, -20 °C 30 päeva	+2°C... +8 °C transportida kohe, -20 °C pikemaajaliselt.
Glükoosaminoglükanid uriinis	Proovitops, soovitavalt hommikune keskjoa uriin	-	-
Proovi nõutav minimaalne kogus	5 ml		
Säilitamine	Uriin toatemp. 6 tundi, -20 °C pikemat aega		
Kreatiin ja guanidinoatsetaat	Proovitops, soovitavalt hommikune keskjoa uriin	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (punane kollase rõngaga kork või kollane kork)	-
Proovi nõutav minimaalne kogus	0.5 ml	0.5 ml	
Säilitamine	Toatemperatuuril 24 tundi, -20 °C üks kuu. Soovitav kohe peale võtmist panna -20 °C kappi ja transportida külmutatult	Toatemperatuuril 72 tundi, +4 °C 7 päeva, -20 °C 14 päeva	
Oligosahhariidid uriinis	Proovitops, soovitavalt hommikune keskjoa uriin	-	-
Proovi nõutav minimaalne kogus	0.5 ml		
Säilitamine	Uriin toatemp. 6 tundi, -20 °C pikemat aega		
Siaalhape uriinis	Proovitops, soovitavalt hommikune keskjoa uriin	-	-
Proovi nõutav minimaalne kogus	0.5 ml		
Säilitamine	Uriin toatemp. 6 tundi, -20 °C pikemat aega		

Analüüsi nimetus	Uriin	Seerum	Liikvor
Väga pika ahelaga rasvhapped seerumis	-	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (punane kollase rõngaga kork või kollane kork)	-
Proovi nõutav minimaalne kogus		0.25 ml	
Säilitamine		Seerum toatemperatuuril 2–4 tundi, +4 °C 15 päeva, -20 °C 92 päeva. Soovitav on seerum eraldada ja panna kohe -20 °C kappi, transportida külmutatult	
Monsahhariidid uriinis	Proovitops, soovitavalt hommikune keskjoa uriin	-	-
Proovi nõutav minimaalne kogus	0.5 ml		
Säilitamine	Toatemperatuuril 6 tundi. Pikemaajaliseks säilitamiseks külmutada temperatuuril -20 °C		

Viited:

1. Ida-Tallinna Keskhaigla proovivõtu juhend;
2. Tallinna Lastehaigla proovinõud ja uriiniproovi kogumise juhend;
3. Tartu Ülikooli Kliinikumi proovivõtu juhendid:
 - <https://www.kliinikum.ee/yhendlabor/analused/uuringumaterjalide-votmise-juhendid/>
 - https://www.kliinikum.ee/yhendlabor/wp-content/uploads/2023/05/Keskjoa_ uriini_ kogumise_ Ihijuhend_ Grainer_ Bio-One_ vaakumssteemiga_ v03.pdf
 - https://www.kliinikum.ee/yhendlabor/wp-content/uploads/2023/08/JUL_GELA-6.1-Veenivere-votmise-juhend-v16.doc.pdf